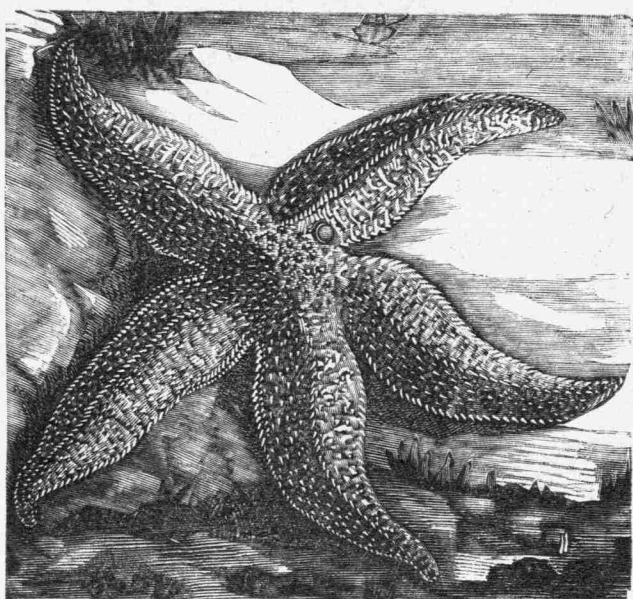

σκέυματος. Οὐδενὸς ἄλλου βιβλίου τὴν ἀπήχησιν ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ ἐνθυμούμεθα τόσον σφραδρᾶν καὶ τόσον παρατεταμένην ὡς τῶν «Βλασφημιῶν». Ἐστιγματίσθη μὲν γενικῶς ἡ ἀσέβεια τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐθανυμάσθη ἡ ἀριστοτεχνικὴ αὐτοῦ δεινότης εἰς τὸ παρατάσσειν στίχους ἀφόγους καὶ λαμπρούς, ὑπὸ ρητορικὴν μᾶλλον ἢ ὑπὸ καθαρῶς ποιητικὴν ἔποψιν. Μετ' αὐτὰς ἔγραψε καὶ ἔδημοσίευσεν τὴν «Θάλασσαν», μεγαλεπήβολου συλλήψεως ὕμνον πρὸς τὸ ἄπειρον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐφιλοδόξησεν ἐν ταύτῳ νὰ ψάλλῃ μὲ λαϊκὴν ἀφέλειαν καὶ μὲ ἐπιστήμην Λουκρητίου.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΑΣΤΕΡΙΑΣ

Πλὴν τῶν ποιημάτων του ὁ Ῥισπαῖν ἔγραψε μυθιστορήματα ἐκτεταμένα, διηγήματα, δράματα, κωμωδίας, ἔμμετρα καὶ πεζά. Ἡ κωμωδία του «Ὁ κύριος Σκαπίνος», παρεστάθη ἀπὸ σκηνῆς τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου, ὡς καὶ τὸ δράμα του «Διὰ τῆς Ῥομφαίας», εἰς τὸ ὁποῖον ἐσχάτως ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἀπένευμε καὶ τετρακισχιλιόδραχμον βραβεῖον.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Ῥισπαῖν ἐλάχιστα ὁμοιάζει πρὸς τοὺς καλουμένους Normaliens κατὰ τὸ ὕφος τοῦ λόγου. Ἡ παρατήρησις δὲν εἶνε ἀκριβής, καθόσον ὁ Ῥισπαῖν φημιζεταὶ πολὺ ὀλιγώτερον ὡς μορφώσας ἴδιον ὕφος ἢ ὡς προσοικειωθείς διὰ σπανίας δυνάμεως πάσας τὰς τεχντροπίας τῶν μεγάλων φιλολογικῶν σχολῶν καὶ τὸ ὕφος πολλῶν μεγάλων ἰωνῶν συγγραφέων. Ἐπεδείχθη διαδοχικῶς εἰς τὰ ἔργα του κλασικὸς, ῥομαντικὸς, πραγματιστής, ὑλιστής, αἰσθηματίας. Οἱ δὲ στίχοι του οὐχὶ σπανίως εἶνε ὡς δεξιὰ ἀπήχησις καὶ διακόσμησις περιλαλήτων στίχων τοῦ Οὐγκῶ, τοῦ Μυσσέ καὶ τῶν ἄλλων. Καὶ οἱ ἀμφισβητοῦντες αὐτῷ τὴν ποιητικὴν πρωτοτυπίαν, οὐχ ἤττον τὸν ἀναγνωρίζουν ὡς μέγαν καὶ ἀπαράμιλλον λογοτέχνην.

ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

Πεθάναν νιαὶς πεντάμορφαις, πεθάναν νιοὶ λεβέντες, πεθάναν γέροντες καλοὶ καὶ γρηαὶς ψυχοπονιάραις . . .

Τοὺς λησμονῆσαν οἱ ὄικοι, δὲν τοὺς θυμοῦνται οἱ ξένοι, μὰ κάπου κάπου βρίσκειται καὶ σπλαγχνικὸς διαβάτης νὰ χύσῃ δάκρυ καὶ γι' αὐτούς, νὰ πῆ τὸ «θιὸς ἄχρωστος», ἂν τύχῃ καὶ στὸ διαβα τοῦ τὸ μνημῆμά τους πατήσῃ . . .

Τοὺς δόλιους τοὺς ἀρματωλοὺς ποῦ κείτονται στοὺς κάμπους δὲν τοὺς ἐθάψαν μὲ παπᾶ σὰ χριστιανοὶ νὰ λειώσουν αὐτῶν τὰ ἔρημα κορμιὰ ἄθαφτα σκορπιστήκαν τὰ φάγαν ὄρνια ἀγρόταστα καὶ σκύλοι οὐρλιασμένοι! Μόνο νεράκι τῆς βροχῆς ἔφερε λίγο γῶμα καὶ τοὺς ἐμισοσκέπασε τᾶσπρα τὰ κόκκαλά τους! . . .

Πατέ τους δὲ βαρυγκομοῦν σὺν ἄξια παλληκάρια.

Μὰ ὅταν τὸ φθινόπωρο ζωτάρης ζευγαρόνῃ, τὰ σκορπισμένα ἀποσκορπᾶ, τὰνάθαλα ξεβγάξει, καὶ ἀναταράξει μ' ἀπονία τὰ καρδιοκόκκαλά τους.

Τότες τὰ λείψανα βογχοῦν καὶ διπλοκαταριοῦνται! . . .

. . . Γιὰ τοῦτο τὸ φθινόπωρο, ὅταν τῆ γῆς ὀργῶνουν, κακὰ καὶ ἄγρια ὄνειρα τὸν ὕπνο μας ταραζοῦν.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Ἄστερίας εἶνε ὁ θαλάσσιος ἀστήρ, ὁ σταυρὸς κοινῶς καλούμενος, ὁ ἐν ἀπάσαις ταῖς θαλάσσαις σχεδὸν ἀπαντῶν. Συνήθως μετὰ τρικυμίαν τὰ κύματα ῥίπτουσι τὰ ζῶα ταῦτα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Ἐὰν λάβητε τὸ ζῶον τοῦτο ἐκ τῆς ἄμμου καὶ τὸ θέσητε ἐν θαλασσίνῳ ὕδατι, ἀναζωογονεῖται, κινεῖται, ζῆ, χρωματίζεται, λάμπει. Οὕτως ἐν τῇ θαλάσῃ λάμπει, ῥιφθὲν δ' ἐκτὸς αὐτῆς ἀποβάλλει τὴν λάμψιν του, ἀποθνήσκει.

Τὸ ἀστεροειδὲς του σχῆμα εἶναι ὠραιότατον, ἡ δὲ κατασκευὴ τοῦ σώματός του θαυμασιωτάτη. Φαντάσθητε ζῶντα δίσκον ἔχοντα λαίμαργον στόμα. Ἐκ τοῦ παραδόξου τούτου δίσκου ἀκτινοβολοῦσι πέντε βραχίονες πλήρεις νεύρων καὶ μυῶν, καλυπτόμενοι ὑπὸ δέρματος εὐκάμπτου καὶ εὐθραύστου συγχρόνως. Εἰς τὸ ἄκρον ἐκάστου βραχίονος ὑπάρχει εἰς ὄφθαλμός· ὁ Ἄστερίας βλέπει τὰ πάντα καὶ πανταχόσε. Κατὰ μῆκος τῶν πέντε τριγωνικῶν βραχίωνων, οἵτινες μηκύνονται, κάμπτονται, ἐκτείνονται, ταλαντεύονται, συλλαμβάνουσι, συσφίγγουσιν, εὐρίσκονται τριακόσια τέσσαρες ὀπαί.

Ἐκ τῶν ὀπῶν τούτων ἐξέρχονται κατὰ βούλησιν τριακόσια τέσσαρες μικροὶ εὐκίνητοι καὶ σαρκώδεις σωλῆνες κείμενοι εἰς δύο σειρὰς ἐπ' ἐκάστου βραχίονος.

Οἱ σωλῆνες οὗτοι πλήρεις εὐκινήσιος καὶ ζωῆς, εἶνε συγχρόνως πόδες καὶ πνεύμονες τοῦ ἀστερίου. Δι' αὐτῶν ἀναπνέει, δι' αὐτῶν σύρεται, βαδίζει, ἀναρριχθᾶται, κρατεῖται. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος βραχίων ἔχει τριακοσίους τέσσαρας σωλῆνας, ὁ ἀστερίας ἔχει χιλίους πεντακοσίους εἴκοσι πόδας. Μεθ' ὅλην ὅμως ταύτην τὴν πληθύν τῶν ποδῶν δὲν διακρίνεται κατὰ τὴν ταχύτητα, ἡ δ' ἀφρονία αὐτῆ φαίνεται μᾶλλον ὡς ἐρωνεία τῆς φύσεως. Ὁ ἀστερίας μετὰ τῶν χιλίων πεντακοσίων εἴκοσι ποδῶν

του, ἀναμιμνήσκει τὸ φανταστικὸν ἐκεῖνο πτηνὸν τῶν Ἰνδικῶν θρύλλων, ὅπερ ἐκίνει τὰς ἑκατὸν αὐτοῦ στυλοῦσας πτέρυγας χωρὶς νὰ δύναται νὰ πετάξῃ.

Ὅπως ἕκαστος τῶν βραχιόνων τοῦ θαλασσίου ἀστέρος ἀπολήγει εἰς ὀφθαλμὸν, οὕτω καὶ ἕκαστος τῶν 1520 ποδῶν ἔχει κοτυληθόνα, δι' ἧς δύναται νὰ κρατῆται καὶ ἀναρριχᾶται τὸ ζῶον. Πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ παράξενοι αὐτοῦ πόδες δὲν χρησιμεύουσι μόνον εἰς τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν κίνησιν, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως θαυμασιώτατα ἀλιευτικὰ ἐργαλεῖα, κάμακες ἐπιτηδειότατοι· μόλις ἢ ἐλαχίστη ἐν τῷ ὕδατι αἰωρουμένη λεία ἐγγίση ἕνα ἐξ αὐτῶν, πάραυτα ἐμμένει κολλημένη. Τότε οἱ πόδες τοῦ ἀστέριου μετασχηματίζονται εἰς χεῖρας μεταδιδούσας ἀλλήλαις τὸ συλληφθὲν θῦμα, ὡς οἱ κτίσται δίδουσι ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα τὰς κεράμους.

Οὕτως ἀπὸ σωλῆνος εἰς σωλῆνα μεταδιδομένη ἢ τροφή φθάνει εἰς τὸ στόμα, ὅπερ τὴν καταπίνει.

Ὁ στόμαχος τοῦ ἀστέριου εἶναι παραδοξότερος τῶν βραχιόνων καὶ ποδῶν αὐτοῦ. Φαντάσθητε ὅτι ὁ στόμαχος τοῦ ἀστέριου εὐρύνεται, ἀναστρέφεται, ἐκχύνεται, ἐξέρχεται ἐκ τῆς κοιλότητος αὐτοῦ μετὰ μυθώδους εὐκολίας, καὶ ὅταν ἡ λεία δὲν προσπελάξῃ εἰς αὐτόν, μεταβαίνει οὗτος πλησίον αὐτῆς!

Οὕτως ὁ θαλάσσιος ἀστὴρ μεταχειρίζεται τὸν ἀπαράμιλλον τοῦτον στόμαχον διὰ νὰ διανοίγῃ τὰ ὄστρεϊδια, τὰ ὁποῖα εἰς ἄκρον ὀρέγεται.

Μόλις ἀνέλαθεν ὁ ἀστερίας ὄστρεϊδιον διὰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἀναλαμβάνει τὸ μαλάκιον τοῦτο διὰ βραχιόνων καὶ ἐπικολλᾷ ἐπ' αὐτοῦ τὸ λαίμαργον στόμα. Πῶς ὅμως θὰ δυνηθῇ νὰ καταπῆ τὸ ὄστρεϊδιον τὸ καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ ὄστράκου του, οὐδὲν τοῦτου ἀπλούστερον. Ὁ στόμαχος τοῦ ἀστέριου εὐρυνόμενος, ἀναστρεφόμενος προσέρχεται βοηθὸς τοῦ στόματος. Σταγόνα πρὸς σταγόνα ἐκχύνει ἐν τῷ ὄστράκῳ χυμὸν τινα δριμύν, δι' οὗ λύονται αἱ σπρόφιγγες τῶν θυρῶν τοῦ ὄστράκου. Αἱ θύραι διανοίγονται· πάραυτα καὶ τὸ γυμνὸν σῶμα τοῦ ζῴου καταπίνεται ὑπὸ τοῦ θαλασσίου ἀστέρος. Ὁ στόμαχος κατορθώσας τοῦ σκοποῦ, εἰσέρχεται ἐν τῇ κοιλότητι αὐτοῦ καὶ πέπτει ἡσύχως τὸ θῦμά του.

Ὁ ἀστερίας δὲν θηρεύει μόνον ὄστρεϊδια, ἐπιτίθεται ἐπίσης κατὰ τοῦ καρκίνου, τῶν ἀστακῶν, τῶν καράβων. Κάμπτει πρὸς τὸ σῶμα τοὺς πέντε αὐτοῦ βραχίονας, ὑποκρίνεται τὸν κοιμώμενον. Οἱ πέντε ὅμως ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνεδρεύουσι θῦμά τι καὶ λάμπουσιν ἐν τῷ ἄφρῳ. Μόλις διέλθῃ καρκινὸς τις, ἐντείνει τοὺς θανατηφόρους αὐτοῦ πόδας, τὸν συλλαμβάνει, τὸν συσφίγγει, τὸν καταβροχθίζει.

Ἐνίοτε ὁ καρκινὸς ἀνίσταται, ἀμύνεται, καὶ κατορθοί μετὰ προσπαθείας νὰ κόψῃ διὰ τῶν χηλῶν του ἕνα ἢ καὶ δύο βραχίονας τοῦ ἀστέριου.

Σπουδαῖον! Οὔτε κἂν προσέχει εἰς τοῦτο ὁ ἀστερίας. Ἡ σκληρὰ αὕτη ἀποκοπὴ εἶναι δι' αὐτόν τίποτε· διότι τὸ ἀποκοπὲν μέλος τοῦ ἀστέριου μετὰ τινα χρόνον ὡς κλάδος φυτοῦ θ' ἀναβλαστῆσθαι.

Συχνότατα ἀλιεύονται ἀστερία· ἔχοντες ἕνα μόνον βραχίονα καὶ ἐν τῇ θέσει τῶν λοιπῶν τέσσαρας μικροὺς ἀρχομένους τῆς βλαστήσεως.

Ἐπι πλεόν ὑπάρχουσιν ἀστέρες θαλάσσιοι, οἵτι-

νες συλλαμβανόμενοι ἐξαρθροῦνται καὶ ἀποκόπτονται μόνον, ὅπως διαφύγῃσι τὸν θάνατον εὐσταλέστεροι παραμένοντες, ἀνευρίσκοντες ὅμως τὸν θάνατον ἐκτὸς τοῦ ὑγροῦ στοιχείου ἐξαγόμενοι.

Τὸ τοιοῦτόν τινες ἀπεκάλεσαν ἀληθῆ αὐτοκτονίαν· τὸ ζῶον, λέγουσιν, ἀδυνατοῦν νὰ ζῆσθαι ἐκτὸς τῶν θαλασσῶν διὰ τοῦ ἐκουσίου τούτου θανάτου φονεύεται, ἐκλείπει, ἐξαφανίζεται.

N. X. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΕΛΛΗΝΟΣ ΙΕΡΕΩΣ

Πρό τινος περιῆλθον εἰς χεῖράς μου φυλλάδιά τινα τοῦ ἐν Λονδίῳ ἔτι καὶ νῦν ἐκδιδομένου περιοδικοῦ Gentleman's Magazine τοῦ ἔτους 1825. Ἐν τοῖς φυλλάδιοις τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου καὶ Δεκεμβρίου περιέχονται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιογραφία τοῦ ἐκ Ναυπάκτου ἱερέως Κωνσταντίνου Δημητριάδου, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ συμπληρωτικαὶ βιογραφικαὶ σημειώσεις γραφεῖσαι ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα J. W. Ἐρευνήσας πολλὰ τῶν βιογραφικῶν λεξικῶν ἐν οὐδενὶ εὗρον τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφερόμενον, εἰ μὴ ἐν τῷ τοῦ Γόρδωνος «A general Biographical Dictionary - London 1851»· ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα περὶ αὐτοῦ εἶναι εἰλημμένα ἐκ τοῦ ἄνω περιοδικοῦ. Ἡ μόνη πληροφορία, ἢ ὑπὸ τοῦ Γόρδωνος ἀναφερομένη, εἶναι ὅτι ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδίδαξε τὴν ἐλληνικὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξωνίας. Παραφράσας περιληπτικῶς τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀποστέλλω ὑμῖν, ὅπως δημοσιευθῶσιν, ἐὰν ἐγκρίνετε τοῦτο, ἐν τῇ «Ἐστία».

*

Τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1825 ἀπέθανεν ἐν Ὁξωνίᾳ τῆς Ἀγγλίας ὁ Κωνσταντῖνος Δημητριάδης, ὁ γνωστός ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ὁ Γέρον Ἑλληνας». Ὁ Δημητριάδης ἐγεννήθη κατ' ἄλλους μὲν ἐν Ἀθήναις τὸ 1755, κατ' ἄλλους δ' ἐν Ναυπάκτῳ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1754 ἐκ γονέων ταπεινῆς καταγωγῆς· κλίσι δ' ἔχων πρὸς τὰ γράμματα ἐξεπαιδεύθη ἄγνωστον ποῦ καὶ ὑπὸ τίνος διδασκάλου, καὶ ἐξέμαθε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Ἰταλικὴν, ἐγνώριζε δὲ καὶ ἄλλας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Διατρίβων δ' ἔτι ἐν Ἑλλάδι προσχειρίσθη ἱερομόναχος, ὡς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐφιλοδόξει.

Ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ὁ συλητής τῶν ἐλληνικῶν ἀρχαιοτήτων Ἐλγίνος καὶ γνωρίσας τὸν Δημητριάδην ἔπεισεν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα ἀνέτως θὰ ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν διδάσκων τὴν ἐλληνικὴν καὶ τὰς ἄλλας γλώσσας ὧν ἦτο κάτοχος. Ἀλλὰ κατὰ τὸν βιογράφον αὐτοῦ ὁ Ἐλγίνος δὲν εὗρεν αὐτόν ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' εἴτε ἐν Βρεσλάου, ἔνθα διέτριβε τὸ 1794, εἴτε ἐν Βερολίῳ, ἔνθα εὕρισκετο τὸ ἐπιὸν ἔτος. Ἐν ἔτεσι 1796 - 1802 εὕρισκομεν αὐτόν ἐν Ἐδιμβούργῳ, ἐν ἔτεσι 1803 ἐν Newcastle καὶ Durham, ἐν ἔτεσι 1804 καὶ 1805 ἐν Middlesex καὶ Berks, τὸ 1806 κατὰ πρῶτον μετέβη εἰς Ὁξωνίαν, τὸ 1807 ἐξεδραμε μέχρι Bath, Bri-